

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

EL LERROUXISME BARCELONÍ

Vents de tempesta

L' descontent que d'alguns temps ensà minava el partit lerrouxista de Barcelona ha sortit per fi a la superfície. Ha esclatat entre'ls radicals la guerra civil. La primera batalla l'han iniciada els més aixelebrats de la colla, els més adictes, y els primers trets han anat contra la majoria lerrouxista de l'Ajuntament, en particular contra'ls senyors Serrallera y Mir y Miró, directors més nominalis que efectius de la política municipal del partit.

Y no's tracta pas de petites querelles ni de conspiracions de taula de café. Es tota la gran massa popular que protesta de la gestió dels regidors radicals. Al davant dels protestataris hi va la joventut, y darrera d'ella segueixen els soldats lerrouxistes, el pueblo que forma en tots els mitings, en totes les manifestacions, en totes les berenades, y que'l dia de les eleccions omple les urnes ab les candidatures que'l senyor Lerroux ha confeccionat autocràticament.

Tan greu es el conflicte, tan perill corre l'unitat y la forsa del partit, que'l capdill ha vingut precipitadament a Barcelona y ha parlat tot seguit a la seva gent. L'intenció d'en Lerroux es apaivagar les passions, calmar els anims, apagar la forta protesta y restablir la disciplina. Pera conseguir aquet resultat ¿què ha fet? Ha pronunciat un discurs de dues hores, comensant per parlar d'esma de la política internacional, que no està gaire a l'alcans de la massa dels seus adeptes, y ha acabat ocupantse de la política municipal, que es la qüestió que veritablement interessava al public.

Y en aquesta qüestió ¿quina actitud adopta en Lerroux? En definitiva, s'ha posat al costat de la majoria radical, si be acusantla de no estar prou en contacte ab el poble. Ab això darrer ha volgut donar una mica de raó als protestataris. Però, en resum, ha vingut a dir a la seva gent: «Calleu, y deixeu fer als vostres regidors. De la seva gestió jo'n responc. Mentres jo no'ls retiri la meua confiança, senyal de que mereixen la meua y la vostra.»

¿Se conformaran ab aquesta teoria els descontents? En cas afirmatiu, serien de molt facil acontentar. En realitat, en Lerroux ha deixat el plet en la mateixa situació en que's trobava abans de la seva conferencia.

Pera resoldre el conflicte be o malament, en Lerroux havia de fer una d'aquestes dues coses: o ratificar les censures de que'ls regidors radicals han sigut víctimes, desautorisant-los per consegüent, o reprovar francament l'actitud dels que ataquen als regidors. Aquesta vegada en Lerroux ha tingut por d'adoptar una posició ferma y arrogant. No ha gosat a manjar el fuet com altres vegades, sinó que s'ha presentat humilment a demanar disculpes pels seus defectes y a explicar, a la seva manera, d'ont li venen els diners que té. ¿Es que sent que'l seu pedestal li trontolla? ¿Es que coneix

Els fugitius de Portugal

—¿Que no volen castanyes?
—No, gracias. Ja'ns en han donat prou an allà.

que'ls vents d'ara anuncien una tempesta en el seu partit?

Hi ha qui, a propòsit de les dissensions entre'ls lerrouxistes, parla del *principi del fi*. Nossaltres trobem que es aventurat parlar d'això tractantse d'un partit com el que formen els lerrouxistes barcelonins, en el qual l'idolatria al quefe s'ha convertit en esclavatge. Els esclaus se poden revoltar, se revoltaran, sens dubte, un dia o altre. Però... quan?

FULMEN

El segle XIX, Edat Mitja

A sabeu, lectors amics, que les meves converses setmanals ab vosaltres solen esser de dues formes: unes vegades són sentimentals, esclats de cor davant l'intensitat de les coses que passen; altres

vegades són cerebrals, disquisicions y judicis sobre'ls esdeveniments, investigacions sobre aqueix entronc ocult d'unes coses ab les altres que constitueix, en fi, l'història.

Avui, en el monolec interior ab que jo acostumo a acompanyar cada matí, com a oració de despertament, el cigarret que no fumo, considerava jo els antecedents historics que podia tenir aqueixa Espanya actual com a excepció antropològica que se sustreu a l'unitat geogràfica d'Europa, sobre tot desde la republicaniació de Portugal. Y be: veieu aquí el curs de les meves divagacions.

**

Cal establir, per de prompte, una diferencia entre civilització y cultura. Civilització es el grau elevat de les evolucions polítiques. Cultura es el grau elevat de les evolucions socials. Ara be: no sempre la superioritat de les cultures se correspon per una superioritat de civilitzacions. Pot dirse que precisament la naturalesa principal del socialisme es la tendència a fer sinònimes y coexistents la civilització y la cultura, unificant les dues respectives evolucions y fent esdevenir polític, o sia public, tot lo merament social, tot lo privat.

Tota cultura comensa, naturalment, per esser patrimoni exclusiu d'un país; però, tot seguit que se refina aquesta cultura, la seva pròpia necessitat d'expansió l'impulsa a propagarse a les altres nacionalitats, com passa ab les religions, que també són formes primitives de cultura. Però aleshores succeeix que, per l'incorporació d'aquets pobles incults a la solidaritat de les noves cultures, aquestes retrocedeixen y's corrompen; y la civilització, o sia el grau de refinament polític determinat per aquella cultura, baixa també de grau a fi d'acomodarse a la direcció de les noves masses, ineptes pera'ls graus superiors de política.— Uns exemples historics explicaran millor que res el meu pensament.

Prenem Roma com a model. Roma, per la seva excelent condició *ciudadana* ja d'origen, sense un fort nucli rural que neutralisés els seus esforços cívics, arribà a un grau de veritable civilització, o sia altura política. Igualment, com a hereva de Grecia, va portar a un grau excels la cultura, o sia l'altesa social. Però aquelles multituds rurals que de primer no tenia, va tenirles ab el temps; y la seva política va esdevenir Imperi, y la seva cultura va caure davant les supersticions barbres, fins a esser dominada per la barbarie del cristianisme; y aquell immens desequilibri entre la massa social y la tradició política va resoldre's pel triomf de la quantitat bàrbara sobre la qualitat pagana, produint el llarguissim parèntesis de l'Edat Mitja fins que les circumstancies historics varen permetre el recomens classic anomenat Renaixensa.

Veiem ara Fransa, que desde'l segle XVIII ha tingut en el món la representació espiritual de l'antiga Roma. Fransa, en tot el segle XVIII, va arribar a lo més alt de la cultura humana. Es quasi impossible trobar en els nostres dies un sol gran principi ideològic, una sola corrent considerable de l'esperit, que no estiguin ja compresos en l'esforç científic del segle XVIII francès. Però com aqueixa cultura's limitava a una selecció social, a una mena de *brahmes* intelctuals, diriem, a un *mandarinat* que no's cuidava de solidaridarse ab el poble y de traduir gradualment a la pràctica els seus principis, paralelisant els dos avensos, el polític y el social, resultà un desequilibri considerable entre la barbarie d'un government primitiu, antiquadíssim, y l'altesa d'una ciencia sense igual en el món fins aleshores.—Doncs be: l'incorporació dels nous barbres populars an aquella societat que'ls vedava les portes de la cosa pública va ferse per la Revolució, o sia per una violència conssemblant a la que en el segle V va acabar ab l'Imperi de Roma. [Un retro-

cés momentani va commoure'l món. Y així tot el segle XIX, ab el seu fluctuar de restauracions y noves revolucions, pot considerarse com una nova Edat Mitja, com un parèntesis entre la cultura enciclopèdica y el recomens definitiu de cultura que ja s'observa per tot arreu, cultura a la fi paralela y germana de la civilització.

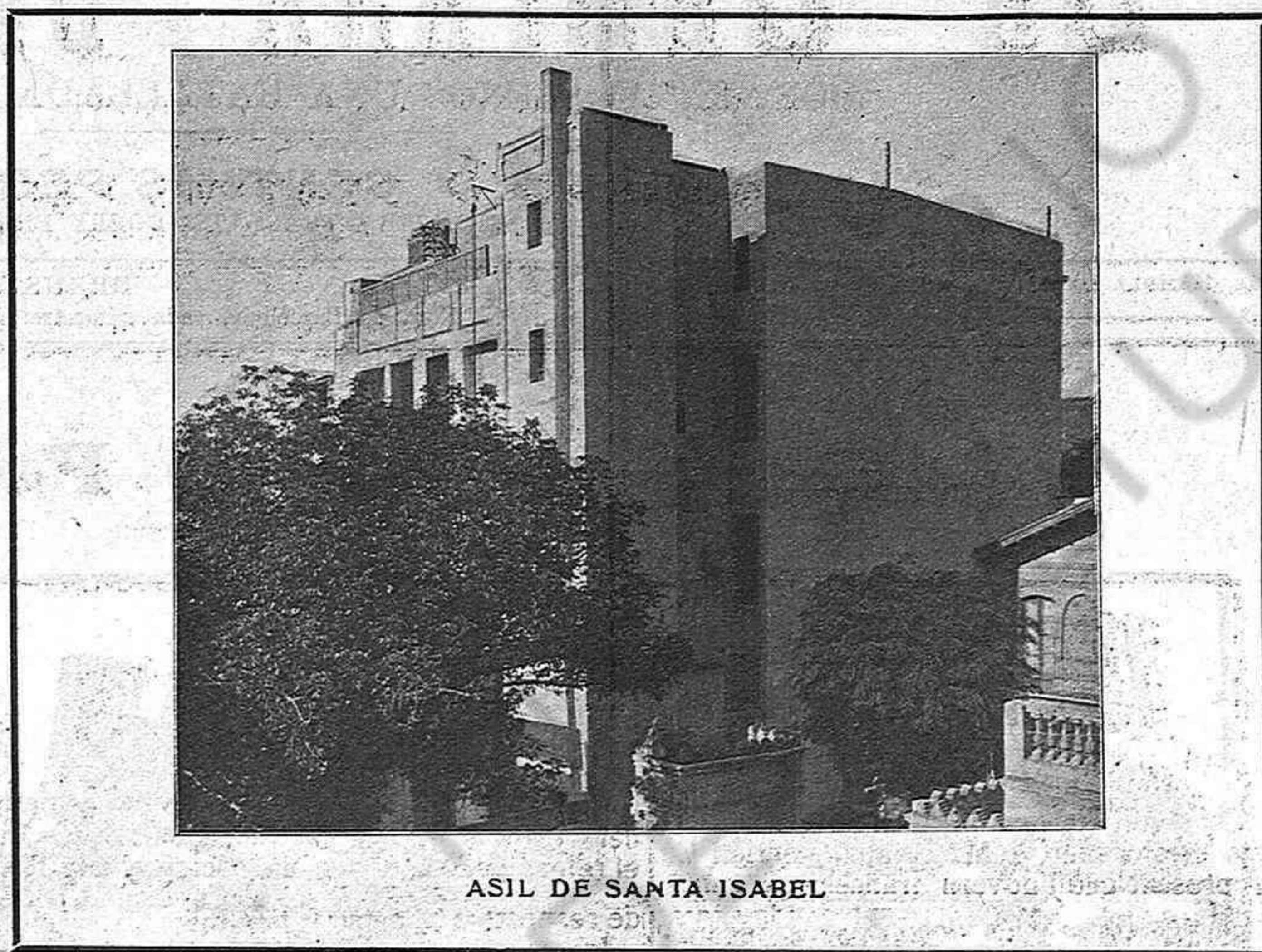
Així com la tendència de Roma va esser, com la de tots els pobles forts y mestres (*metrópolis*) a la formació dels Estats Universals, així també la tendència dels principis naturistes del segle XVIII, heredats pels ideòlegs revolucionaris, va esser a la formació de la República de Repúbliques, de la República Universal. Y així com Carlemany, en plena Edat Mitja, va renovar aquella tradició romana, considerantse hereu dels Emperadors de Roma, així va ferho Napoleón, en igual forma, en plena Edat Mitja vuitcentista. El romanticisme, caracter típic del segle XIX, ¿no's correspon, com un neo-mitg-evalisme, ab tota la literatura bàrbara? ¿No hi ha en Víctor Hugo un no sé què de dantesc? ¿No hi ha en el dionisisme de Nietzsche un no sé què de lluita entre

dues Edats, com en tota l'obra de Miquel Angel?

Ah, amics meus. Potser un dia els historiadors veuran en l'auto-lliberació de Portugal, primera república filla del segle XX, una fita d'aquesta nova Renaixensa.—Però penseu que Espanya, aleshores de la Renaixensa pagànica del segle XVI, va oposarse al moviment nou com una terrible excepció, apoiada en una forsa internacional que ella espargí a través món, els jesuïtes, y en una forsa interior que tancà les fronteres a tota invasió espiritual: l'Inquisició. Veieu, doncs, la claretat del paralelisme historic. Avui Espanya, la granítica, l'incommovable, l'inepta pera tota evolució, continúa usant els seus jesuïtes com a forsa social en la lluita contra les lliberacions polítiques; continúa fent de l'Escola un baluart contra el pervenir; continúa en les seves jurisprudències arcaiques, que fan possible una llei de jurisdiccions o un 13 d'Octubre com el que aquets dies commemoravem; continúa conservant l'Inquisició...

¿Fins quan, fins quan, ciutadans?

GABRIEL ALOMAR

ASIL DE SANTA ISABEL

DEIXEM QUE PARLI LA JUSTICIA

Una part de la nostra premsa s'ha vingut ocupant aquets dies d'un fet per tots conceptes repugnant, que se suposa ocorregut en l'Asil de Santa Isabel.

Es aquest un establiment religiós regentat per monges de l'ordre de les Servas de la Passió, y instalat en la barriada de Gracia.

La versió pública suposa que una de les asilades, nomenada Montserrat Iñiguez, fou víctima, dintre del convent, d'un repugnant atropell que li deixà en gravíssim estat les parts nomenades genitals. Curada de moment en un dispensari municipal, ben aviat se donà'l metge perfecte compte de lo difícil y delicat del cas que li era presentat, per lo que, simultaniament ab la cura, denuncià'l fet jutjat.

El succés fou conegut cap a mitjos de la passada setmana. La circumstancia de que l'establiment en el qual se produí tinguí caracter conventual ha motivat el que la fantasia de la gent alcansés una regular volada, que les autoritats s'empenguessin seriament la tasca d'aclear el cas, que l'edifici de Santa Isabel hagi tingut d'esser vigilat per la guardia civil, y que entre donatius particular y alguna suscripció oberta pels diaris, hagi rebut la familia de la nena Montserrat algunes quantitats en metalec, que a la vegada que proven la bondat de sentiments d'una part del nostre poble, diuen clarament l'aversion que a certa mena d'institucions la nostra gent sol professor, y lo que es millor; hauran contribuït a fer menos aflictiva la situació perquè la mare de la nena Montserrat Iñiguez passa.

Com diem, de l'assumpte ne té coneixement la justicia, que alhora que escrivim aquestes ratlles no ha dit encara la seva paraula respecte de lo ocorregut. Mentres

lo que hi hagi's posa en clar, van les narracions fantasioses omplint les planes de certs diaris, y ab el consentiment de la seva mare serveix el retrat de la nena Montserrat pera amensar el text d'alguns periodics ilustrats.

La nostra historia es pron antiga y coneguda de tothom, pera que'ns entretinguem en dir que protestem indignats del fet en el cas de que aquet resulti cert, y que una vegada més juntem el nostre vot al dels qui demanen que'ls encarregats de fer justicia esbrinin fins al més infim detall de quants ab aquet cas se relacionen. L'atropell de que s'ha fet víctima a la nena Montserrat no pot quedar sense'l corresponent castic, sols siga pera provar que tots som uns davant de la llei, y que ja es hora de que'l resplandor del Codic enllumini les ombres de determinats interiors.

Ens abstenim, ab tot, de comentaris en tant no haja complert la justicia el seu comès. Y junt ab la reserva, creiem fer un servei a la pobre Montserrat deixant de publicarli a LA CAMPANA el seu retrat, que, com diem, no posa la familia cap obstacle en facilitar. Si de les actuacions judiciales no'n resulta lo que se suposa, pera evitar-nos la corresponent planxa. Si, per desgracia, es cert tot lo que's diu, pera estalviar a la pobre criatura la vergonya d'una popularitat que en res pot afavorirla.

Aquest al menos es el nostre criteri, que creiem favorable a tots.

Deixem que la justicia parli.—Segons siga la seva darrera paraula, serà l'hora de que'ls ciutadans que disposem d'una ploma al servei de la Veritat comensem a fer sentir la nostra veu.

BAC DE RODA

EMÀ, diumenge, se celebrará a Lleida l'Aplec organitzat per l'Unió F. N. R. y el qual se compondrà de tres actes: un miting que tindrà lloc el matí al teatre dels Camps Elíseus, un berenar preparat pera la tarda a les vores del Segre y una recepció a la nit als salons de la Joventut Republicana.

L'entusiasme que pera concórrer a l'Aplec regna en tots els pobles de la comarca y altres ben llunyans—sense comptar Barcelona, d'aont hi acudirà lluit y nombros contingent—permet augurar a la festa republicana de Lleida un exit complert.

Desde ara pot assegurarse que hi assistiran les més rellevants personalitats de l'Esquerra Catalana, entre elles els senyors Junoy, Carnier, Salvatella, Vallès y Ribot y Pere Corominas.

Impossibilitats, per la manca d'espai, d'ocuparnos del Congrés del Lliurepensament ab l'extensió que nosaltres voldríem, donarem en breus linies una lleugera impressió d'aquesta festa de l'esperit.

El Congrés, inaugurat el dijous y tancat el diumenge, se subjectà estrictament al programa que ja, en extracte, coneixen els nostres lectors. No hi varen assistir les figures emponents ab la presència de les quals quasi's comptava, però no per això deixà de ser l'Assamblea lo que'ls seus iniciadors s'havien proposat. La veterana propagandista donya Angeles López d'Ayala, el senyor Bula, el senyor Figueras, el senyor Anglés, el senyor Litrán y altres apostols del lliurepensament il·luminaren les discussions ab la llum de la seva inteligencia, y estem segurs de que les lleavors sembrades en la gran Sala de Belles Arts no hauran caigut en terra esteril.

Entre'ls acords del Congrés figura el de reunir-se l'any vinent a Valencia. Trobem molt encertada la designació y desde ara fem vots pera que l'Assamblea lliurepensadora de 1911 dongui els mateixos fruits que de la d'enguany n'esperen tots els qui han vist la seva actuació y s'han abeurat en les seves ensenyances.

Un episodi altament instructiu que'ns comunicuen de Lisboa.

Faltant a les ordenances y a la decencia, un subjecte, al mitg del dia, se posa a fer pipí a l'acera d'un dels carrers més centrés de la capital, l'avinguda de Casal Ribeiro.

Un mariner, que accidentalment exerceix de policia, se li acosta y li adverteix que allò es intolerable. Però el ciutadà no fa cap cas de la seva observació y, tot cordantse, li respon ab la major serietat:

—Agora já se pode mirar em toda a parte. ¡Viva a República!

Lo mateix já! succeiria aquí el dia que la tingússim. També entre nosaltres se troba encara molta gent que's creu que allà aont hi ha república se pode mirar em toda a parte.

Y qui diu mirar, diu altres coses pitjors.

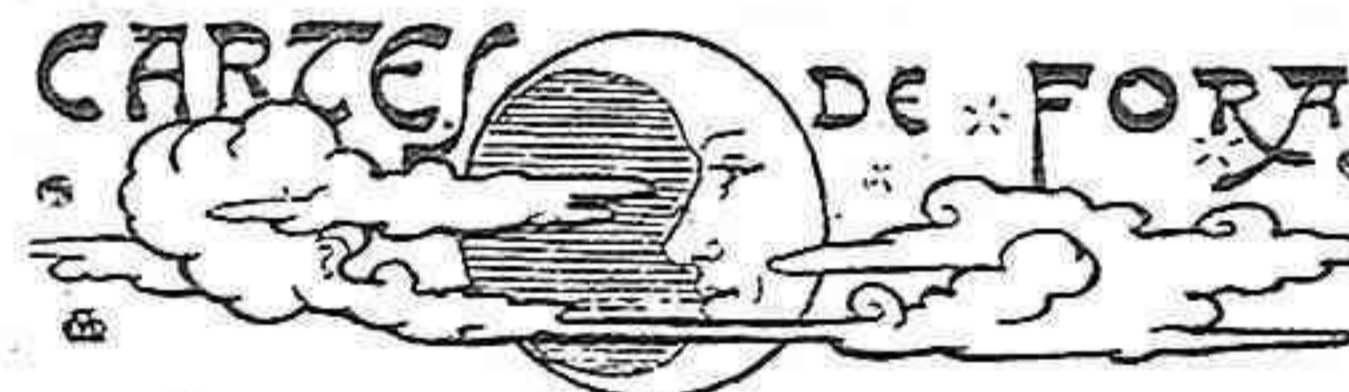
Don Toribio ha pres ja possessió del carrec de diputat.

Al ferho, seguint el consell del senyor Lerroux, no va voler prestar jurament.

—Aquí—sembla que va dirli el *caudillo*—limiti's a prometre.—

Y si hagués volgut ser franc, podia haver anyadit:

—Jo ho faig aixís aquí... y a tot arreu, y per ara'm va d'allò més be.

CERVELLÓ, 14 d'Octubre.

Permeteume, estimats llegidors, que insisteixi novament ab el cèlebre (?) aplec del Remei. Passada l'oportunitat, sembla insubstancios dedicarli senzills comentaris; però hi han coses que, pel mal gust que les caracteriza, per la regla tan poc corrent que les sosté, troben sempre a convicció més transparent de l'infecunditat de l'ideal. ¿No hi varen anar, al Remei...? No?... Doncs llegeixin les frases d'un orador (?) dels que hi varen parlar... Se tracta d'una comparació que'l predicador descriu ab incivill correcció, profanant les bones costums de les actuals generacions polítiques. «Era un pobre home—digue—que's guanyava la vida pel món ab un *tutillmundi*. Una nit en un hospital se li varen eagar... dintre l'aparato. Ab la caixa plena de mer... sortí l'endemà demati pregonant les cèlebres vestes d'incomparable interès. Prompte van apareixer espectadors. Preguntat el primer d'ells sobre lo que havia vist en la caixa mecànica va respondre: ¡Mer...! Això vol dir—afegeix l'orador en qüestió—que nosaltres som l'espectador del Si les comparacions, estimat (!) contrari, són les que aclareixen els conceptes, ab la teva, no vares lograr altra cosa que espessir el concepte y quedar-te ab la boca plena de porqueria. Bon profit.

NOTA.—Les paraules subratllades y incompletes foren pronunciades pel predicador ab totes ses lletres y repetides diferentes vegades.

POLSÍM

—De Portugal venen frares...
—¿Són molts?
—Un grapat de cents.
—Corre, diga'ls que se'n tornin, que aquí ja tot n'està ple.

—Mare, al damunt del nord d'Àfrica hi ha un nuvol que sembla tinta.
—No hi miris, noi, cap allà, que això es dolent per la vista.

Ja li han faltat al respecte, ja fins xiulets ha sentit...
Es allò: «A cada caudillo le llega su San Martín».

A prop, com som, de Nadal, ¿per què al veure's el xubasco no'ls hi parlava altre cop del pavo republicano?

Quan va arrojarse las muletas, ¿vés qui li havia de dir que, en un plasso breu, hauria de tornarles a collir!

Conec jo un primer ministre que's figura que'ls mals nostres se curen ab suc de pisco y pastilles d'oratoria.

Ell diu: La llei del candau, mes jo, que li sé les manyes, penso: Sí, ja't veig venir: ¡la llei de l'ensarronada!

El rezel, puja que puja; la bolsa, baixa que baixa... Si aquet baròmetre es bo, s'acosta tamborinada.

—He llegit tots els discursos que al Congrés s'han pronunciat.
—¿Y què n'has tret?

—Lo de sempre: un cap com uns tres quartans.

—A la Casa de la Vila tot són queixes y disputes.
—¿Sabs això lo que vol dir? Que la caixa deu ser buida.

—Y a Roma ¿què fan?
—Guapíssims.

—¿No estan espantats?...
—¿Per què, tenint, com tenen, confiança en la gent que hi ha al poder?

—Lloro com el nostre, cap.
—¿Parla molt?
—Per les butxaques.
—¿Es aixirerit?
—Ell s'ho creu.
—¿Com se diu?
—Canale...
—Basta!

C. GUMÀ

revolta, a la forsa, pera'l triomf dels seus ideals. En aquet sentit, tots els partits d'esquerra y tot el proletariat modern son revolucionaris. Aquet revolucionarisme no es incompatible ab l'evolució, ni ab la gradual instauració de reformes que vagin transformant el règim vell.

Desgraciadament, molts han confós l'esperit revolucionari ab l'esperit de violencia. Que s'admeti, en determinades circumstancies, l'apelació a la forsa, no vol dir que a cada moment hagi de pertorbarse l'ordre ab bullangues, ni que hagi d'erigirse en sistema la violencia colectiva y individual. Això ja no es ser revolucionari: es ser violent. Y l'home violent es, davant de la civilització, un home inferior.

Despreciar els medis de propaganda, la sembrada d'idees, la noblè discussió, l'apostolat de doctrines, pera confiar el triomf a les violencies, es un cas evident de regressió social. Els sindicalistes que a tota hora volen emplear l'acció directa, el *sabotage*, la cassa d'esquirols y l'agressió, demostren tenir una mentalitat perfectament reaccionaria. Treure les energies dels cervells y posarles en els punys no es obra d'avens ni de civilització. Fer jugar a la forsa un paper preponderant en les lluites socials es descentrar la qüestió y portarla a un terreny perillósissim, en el qual els obrers hi trobaran més per perdre que per guanyar. En el fons, els sindicalistes violents són veritables militaristes. La causa del proletariat es massa alta, massa justa y massa noble pera que se la confii als muscles y a les armes, seguint la tradició de forsa de la vella societat.

Les precedents consideracions tenen una perfecta aplicació a la vaga general dels carrilaires francesos. Ab el pretext de les demandes dels *cheminots*, els anarquistes y els sindicalistes violents havien organísat un vast moviment de desordre y de terrorisme. Pera impedir que'l conflicte se solucionés bonament per l'intermediació de M. Briand, els *meneurs* turbulents declararen la vaga per sorpresa, tot just quan les negociacions acabaven d'entrar per bon camí.

Davant del caracter del moviment, el govern francès no ha tingut més remei que procedir ab energia; de lo contrari, uns quants sindicalistes de més o menos bona fe haurien sigut prou pera causar un mal immens a tota la Fransa y pera provocar una terrible convulsió social.

No obstant, els nostres conservadors, que aquets dies alaben a M. Briand, haurien de tenir present que'l govern francès, tot reprimint els desordres y les violencies, se recorda del proletariat, fent aprovar lleis com la dels retirs obrers pera la vellesa y presentant projectes com el del contracte colectiu de treball y el de la capacitat civil dels sindicats. Sols quan un govern segueix una política de reformes socials té autoritat pera imposar l'ordre y el respecte a la llei als que sense raó volen sortirsen.

Que pensin en això els conservadors amics de la mà de ferro. Y que prenguin exemple de M. Briand, qui, tot desbaratant una vaga illegal, ha fet concedir a les Companyies carrilaires un conjunt de millores pera'ls seus obrers y empleats. No està en l'energic manteniment de l'ordre tota la política del govern francès. Ordre, sí. Però també justicia.

A. R. y V.

CAPELLANESQUES

Cura de moro

Don Josep es mort y li fan bé pobre.
¡Ai pobre rector si ho prenen per moda!

Aixís com el nostre malahurat Felíu y Codina ab l'essència d'una cobla popular va fer un dels millors drames castellans del sigle passat, en Canalejas ab el peu d'aquella cansoneta podria ferse célebre.

Que's deixi de «rupturas», «candados», signos exteriors y demás qüentos per aquest istil, si es que, de veritat, vol resoldre el problema clerical. Menos soroll y més faritzela. La qüestió està en dir clar y net al Papa Sastre y al Papa negre, que fan el tuti jugantse els nostres calés, que no estem per més *papas*, y que deixin les cartes, que ha de tallar un altre.

¡Aixís, aixís se'ls tracta an aquets subjectes que's creuen ser en aquells «ditxosos» temps, en quins d'Espanya y dels espanyols ne feien lo que'ls dava la gana! Les coses s'han d'agafar per la part prima; y aquesta, el pop clerical la té vora el paidor, per lo que'l poble aconsella que se li tanqui la menjadora.

Hem de desenganyarnos: mentres l'Estat pagui tranquilament al clero, y subvencions, com ara, a les «hijuelas» de l'aranya negra, tindrem collita de requetés, aplecs de protesta, predicadors rabiosos, frares y capellans llaminers, y la mar de petroli y demás ferramenta emmagatzemat per un cas que's necessari.

La farfata que's vesteix pel cap ha d'esser tractada com el burro del qüento, que, per guit y mossegare, varen lligar-li el morralet a la quia. Tot lo demás són camàndules y vi de sis.

La vinya del «Señor»

No passa dia que un no s'enteri de certs entreteniments comprometedors de la gent d'habit talar. «Pares» escola-

pis que per excés de carinyo, o per falta de vergonya, fan an els seus deixebles una mena de caricies que, a marxés forçades, reclamen la bugadera; capellans que per trobar tancada la porta del rebost, pregonen deshonra, ab la mateixa tranquililitat que'l nunci crida tunyina fresca; monges que's recreen martiritzant criatures, y frares que, pel sol fet de serho, ja constitueixen una calamitat.

Els pagesos se queixen perquè les vinyes, entre la malura, el mildium, el blak-rot, el cuc y les matapusses estan fetes una llàstima; y tenen raó, com la tenim tots els espanyols maleint la pluja de parassits clericals que'ns ha caigut a sobre. Ens hem de desenganyar; aquí no més n'hi ha una de vinya cultivable: la vinya dels capellans. Dona bones collites... y no paga contribució.

De teves a meves...

La *Època*, no la nostra, la de Madrid, crida perquè, segons ella, el Govern tolera perillosos visques dels republicans, com si volgués demostrar que per aquet camí els lliberals faran d'Espanya un mercat de Calaf.

Doña *Virtudes* no haurà sentit, segurament, els crits histèrics de ¡Visca'l Papa-rei! y els desfogaments inofensius, però carregats de virus, d'alguna dignitat eclesiástica que sospira ¡ai! per deixar el salpasser y empunyar el trabuc.

Aquets senyors de la dreta són terribles; continuament demanen justicia..., però pels altres.

Calentes y grosses

Fins ara les castanyes més acreditades eren les de Prades; mes enguany seran les de Portugal les del número hu, sinó, vegi's la mostra: Separació de l'Església y l'Estat; expulsió de les ordres religioses; ensenyansa oficial laica y tancament de totes les escoles catòliques, apostòliques y romanes.

¿Eh, quina torrada? La llàstima es que nosaltres no més sentirem l'olor.

Confits de jesuïta

Els toyolos de Lisboa varen ensenyar les betes dels cal-sotets. La pols de la revolta els feu perdre l'oremus y en lloc d'aixecar oracions al cel, llensaren bombes de dinamita a terra. Per allà, a bon segur els devien semblar una estranyesa les bombes dels jesuïtes. Aquí no'n fem cas d'aquesta mena de bombons. Ab les coses tot es aquilotarshi.

«Apaga la luz y...»

El Govern provisional de Lisboa ha recomanat als capellans que no vagin pel carrer ab bata d'estar per casa. Ab una mica més els diuen: «Torneume'l ral, que no vull més comedia».

¡Que'n veurem, de coses, si no'ns crida massa prompte el Nostre Senyor! ¡Alabat siga Corpus, que fa els dies llargs!

EL PARE CROSPIS

EN termes sentidíssims, que no poden menos d'impressionar a tot home de cor, denuncia *El Progreso* l'estat lamentable en que's té el recinte lliure del Cementiri nou de Barcelona; estat que—diu el referit periodic—«es un escarni y una falta de respecte a la dignitat humana».

Ignorem els graus de raó que podrà haverhi en aquestes queixes; lo unic que sabem es que en la Comissió municipal de Cementiris, responsable, en tot cas, d'aquest escandalós abandono, hi figuren dos llerrouxistes ben coneguts: don Pere Figueras y don Ramon Servent.

Ocupat aquells dies a Madrid en conferenciar ab els ministres y salvar a la patria com a diputat d'oposició, don Alejandro no pogué assistir al Congrés lliurepensador celebrat a Barcelona l'altra setmana.

Però si no hi acudí en persona, volgué serhi en esperit, y al efecte envià als organitzadors una carta ab cent pessetes.

Si tots els que, tenint el dever moral de col·laborar en l'obra del lliurepensament, varen quedar-se a casa, haguessin imitat al senyor Lerroux, no s'haurien sentit al Congrés els amargs comentaris a que dongueren lloc tantes y tan inexcusables ausencies.

Inutil dir que la carta del senyor Lerroux, que al mateix temps que demostra el seu amor al ideal, prova que avui graneja, sigué molt aplaudida.

Durant uns dies hem tingut l'honor d'albergar a Barcelona al inagotable diputat don Felíx Azzati, aquell tranquilíssim senyor que, quan li tocava entrar a la quinta, va procurar escapar-se de carregar ab el fusell fent veure que era italià.

Avui que tant se parla del servei obligatori, es una viva llàstima que, trobantse l'home aquí, no hagi aprofitat l'ocasió pera donar una conferencia sobre aquest assumpte.

Ab la singular competencia que'l ex-italià senyor Azzati té en la materia, es més que segur que n'hauria dit de bones.

Parlant dels successos de Portugal diu, el *Brusi* que la República allí l'han guanyada els republicans perquè l'han perduda els monarquics.

Y té moltíssima raó. Quan en Teofil Braga s'enteri d'aquesta *perogrullada* serà capas de tornar els trastos al rei destronat y dirli, humilment compungit:

—Aquí tens les riendes de la monarquia...
Dispensa, Manolo, que no lo sabia.

Una notícia que no sabem per què els diaris no l'han inclosa en la «Secció marítima», part dedicada als patrons... Aranya.

A la manifestació republicana que'l passat diumenge va celebrarse a Madrid, no hi assistiren ni'l senyor Lerroux ni'l senyor Iglesias (don Ambrosio).

Ja pot el lector suposar per què. El *caudillo* y el seu trompet d'ordres varen maliciar que hi hauria *hule*.

Y, com que ells són tan prudentes, en compte d'anà a exposarse a arreplegá algun crostó, van determinar guardarse... pera millor ocasió.

Satisfet pot estar el districte de Gandesa del seu diputat el nostre bon amic senyor Caballé y Goyeneche, un dels pocs que treballen sense fer soroll ni demanar l'aplauso de la galeria.

Mercès als seus incansables esforços, s'ha pogut arrencar de l'Estat la concessió del pont de Mora d'Ebro, obra colossal, quin projecte ha estat una cinquantena d'anys entretingut, fet, y desfet y refet, servint d'esqué pera eleccions y de tapadora al caciquisme pera tota classe de maniobres.

Recordant que la falta d'aquet pont tenia interrompuda la carretera d'Alcolea del Pinar a Tarragona a l'indret del pas de l'Ebro, se comprendrà l'alegria que'l triomf del senyor Caballé ha produït en tots els pobles d'Aragó y Catalunya favorecuts per la concessió per ell alcanzada.

El pont, que serà de ferro y pedra, tindrà, ab les seves avingudes, 1.795 metres de longitud y costará bastant més d'un milió de pesetes.

Al diputat que tan bells discursos sab pronunciar y al districte que tan bon representant té a les Corts, la nostra enhorabona.

Ja hi som! Ja hi som!
No fa gaire, a la *Casa del Pueblo*, va donarhi una conferencia el senyor Guerra. Als pocs dies, al C. N. R. de Sant Gervasi, va donarhi una altra el senyor Batalla. Fixinshi be, eh? «Guerra, Batalla»... La política està en ple període belic. Ara sols faltaria que a la «Lliga» en donguessin una altra a carrec d'algú que's digués «senyor Canons».

Efectivament, sembla que per fi'l Govern està disposat a fer treure un cens de tots els frares y monges que, expulsats de Portugal, han tingut a be internarse a casa nostra... ab l'intent de quedarshi.

Aplaudim l'idea. Ara sols falta sapiguer pera què servirà aquet cens...

¿Pera felshi treure la cédula o pera passalshi una pensió?

Durant la conferencia que va donar a la «Casa», don Lacandro fou objecte d'innombrables interrupcions.

Un dels oients:—Demano la paraula!
L'altre:—Fuera!

El de més enllà:—No es veritat!
El de més lluny:—Embustero!
Y un tranquil que contemplava aquella «auga» de la posta de l'Idol no pogué menos d'exclamar:

—Això, avui, sembla la Central de Teléfonos... Es ple d'interruptors!...

Apa, tremendo!
L'ex-subsecretari d'Hisenda, senyor Riu, ens anuncia dos formidables discursos contra'ls projectes d'en Cobián.

Trontollarà el ministeri?
Qui sab!

Els que coneixen intimament al belicós ex-sub, y saben com les gasta, no s'amaguen de dirho a tot arreu:

—De xerrar, ja xerrarà, però, vaja... No arribarà la sang al «Riu».

El Comitè de Molestia Social va felicitar al virulent bisbe de Jaca pels seus discursos en el Senat, a favor de la religió.

El bisbe, es clar, ha donat les gracies per la felicitació; y al donarles, ha confirmat el seu criteri d'oposició al Govern.

Ben mirat, es lo més natural que podia fer un bisbe: «Confirmar».

Ara sí que es un fet l'inauguració del monument al doctor Robert.

Segons sembla, tindrà lloc el dia 6 del proxim Novembre.

La «Lliga», pera solemnisarho, pensa fer algun acte de gran ressò, ben sorollós, però no sab què.

Un acte ben ressonant? que fassi forsa soroll?
Això rai!

Un pet... de «Segadors.»

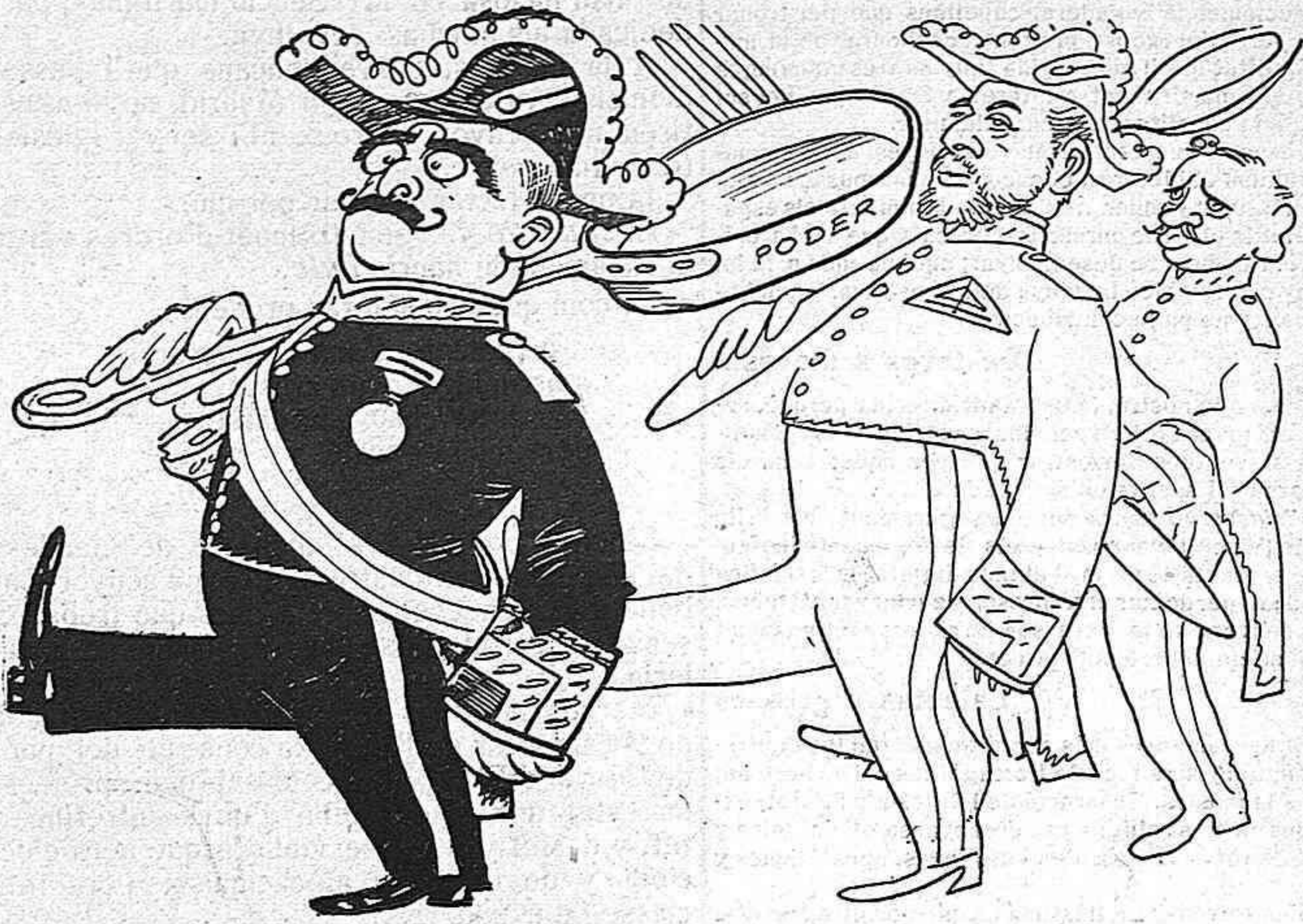
Violents y revolucionaris

Les masses obreres organísades tenen, en els nostres dies, un marcat caracter revolucionari. A la vella concepció practica del *trade-unionisme* anglès ha succedit el sindicalisme de combat. Els sindicats d'avui no tenen sols per objecte l'obtenir millores en les condicions del treball, sino que van encaminats a la transformació del règim social, a l'enderrocament del sistema del capitalisme y del salariat.

Aquesta evolució del societarisme obrer representa un progrés formidable en l'istoria de les reivindicacions proletaries. Conseguir millores dins del règim actual es, sens dubte, alguna cosa; però no pot satisfacer les aspiracions de justicia, ni pot solucionar el greu problema de classes plantejat en els nostres temps.

El proletariat militant d'avui es, doncs, revolucionari. Mes cal donar an aquesta paraula la seva veritable significació. *Revolucionari* no vol dir *violent*. Es revolucionari en les idees aquell que defensa una radical transformació del règim present, y es revolucionari en els procediments aquell que admet l'apelació a la

¿A què han anat al Parlament?

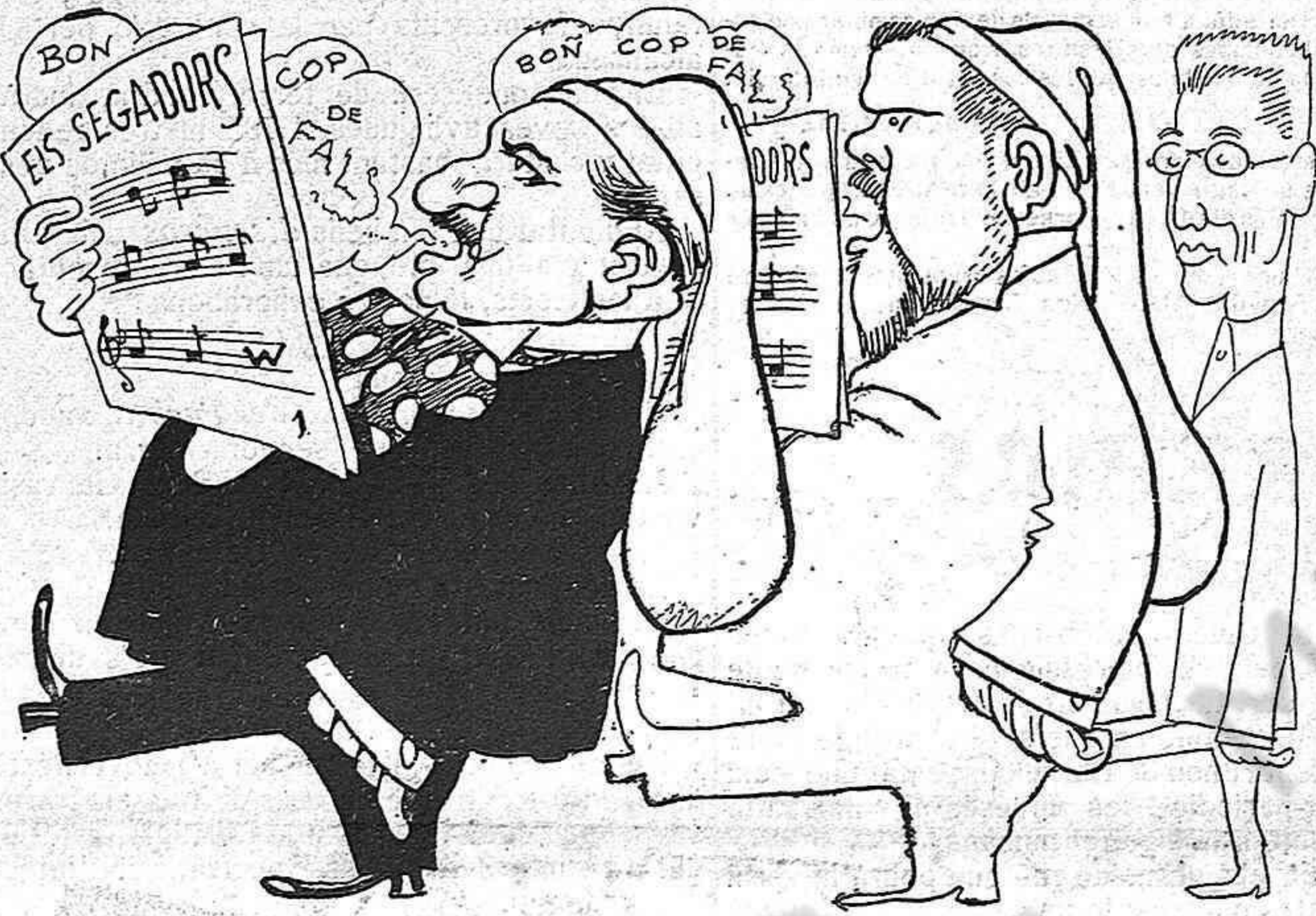
ELS MINISTERIALS

A administrar y a fer patria.

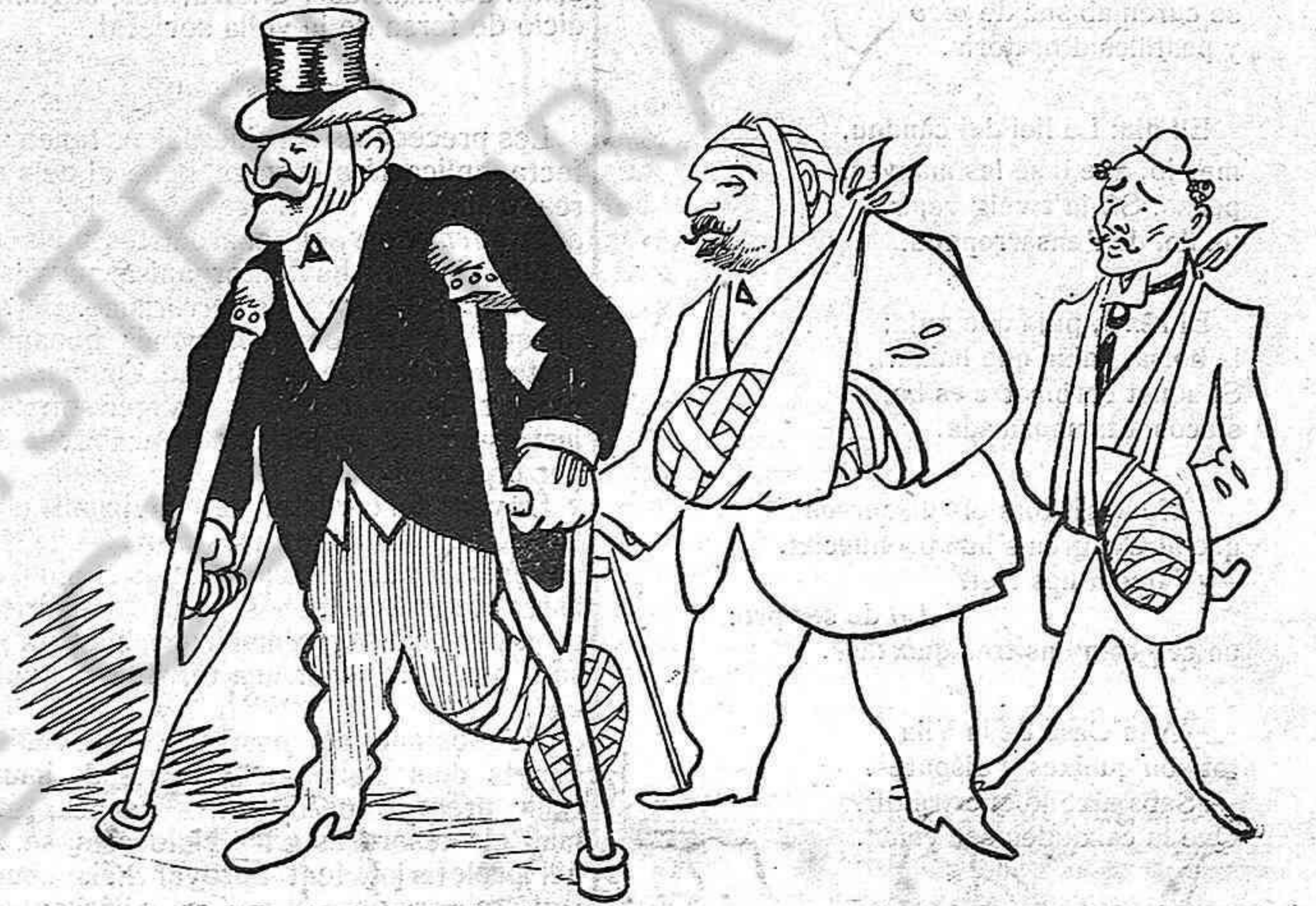
ELS CARLISTES

A demostrar que en Canalejas també ha sigut dels seus.

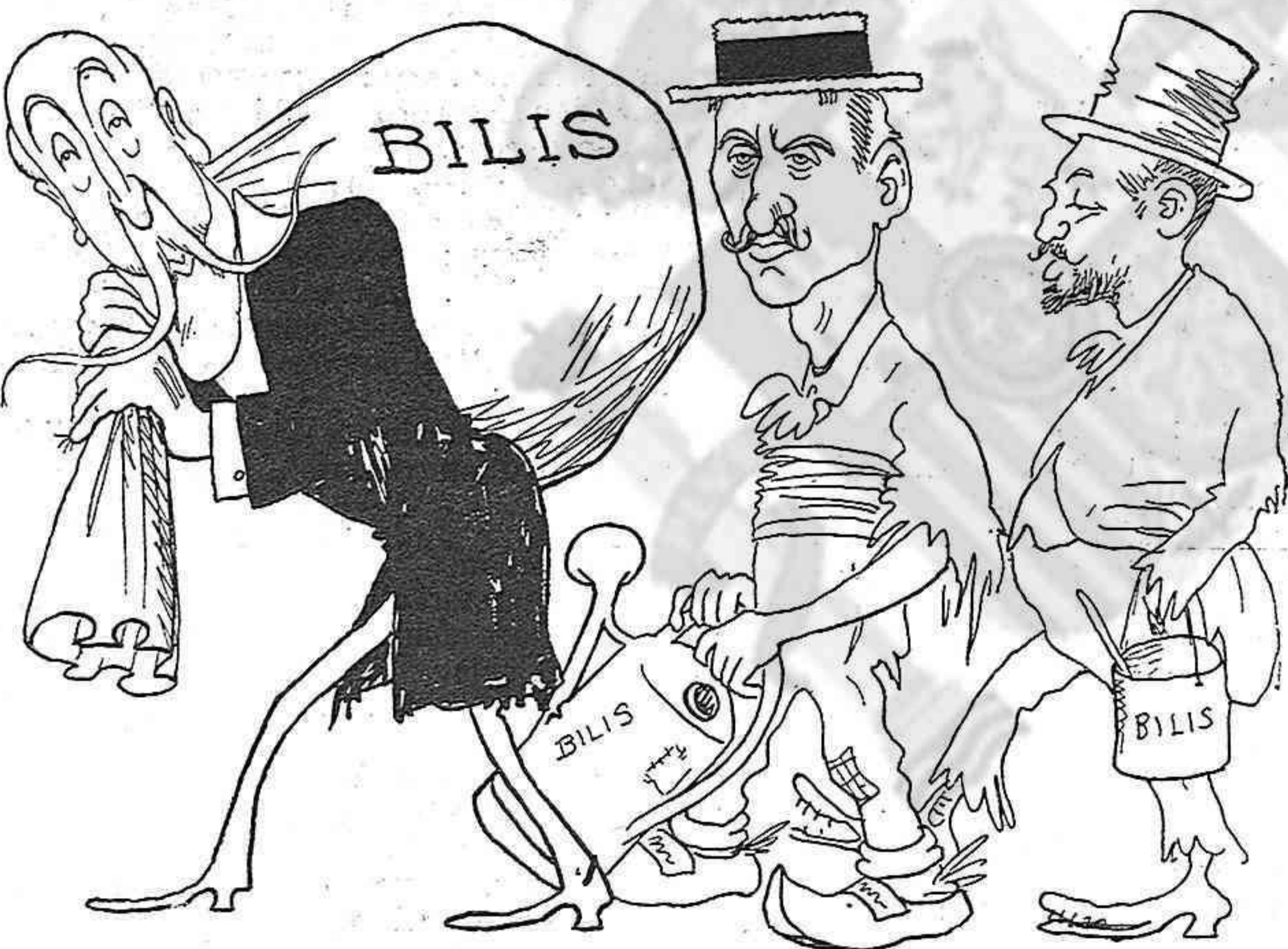
ELS DE L'ESQUERRA

A suscitar altre cop la qüestió catalana.

ELS CONSERVADORS

A justificar la seva conducta.

ELS MORETISTES

A vuïdar tot això

ELS LERROUXISTES

A lluir la seva quincalla de revolucionaris acomodats.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Josep Mompeó (a) Barbé: Es molt defectuosa.—B. V. M.: Massa llarga. Això explicat en set o vuit línies, molt be.—M. de la Pau: Dediquishi, dediquishi, que vostè ho farà be. La poesia tanca un gran sentiment líric; llàstima que sia tan incorrecta!—Jaume Ferrer: Res d'escuts ni calaixeres numèriques, que fan perdre molt temps. El jeroglífic tampoc va, perquè es excessivament facil.—F. S.: En la seva comunicació hi ha alguns punts reliscosos que, sense proves, no poden insertarse.—Zoraya: De tres, n'aprofita-

rem dos.—J. Quer P.: Cristu no es Deu, home de idem!—J. G.: Mirarem de donarhi cabuda.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Rebut y desat.—P. Vendrell: Si hi cab en el número de la setmana entrant, el traslladaré a L'Esquella.—J. A.: Dependrà de l'espai, que'ns escasseja sempre, per desgracia.—J. S. y A. S. M.: Grans mercès pels originals que envia ab destí a l'Almanac CAMPANA.—J. M. V.: Massa extensió, pera una carta. ¿Quan se'n faran carrec, de que es convenient donar compte dels fets en forma telegràfica?—D. C. y C.: (Premià de Mar): Això mateix, en català y més condensat, potser sí que ho publicariem.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olin, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

AVIS
El vinent dissabte, 29 d'Octubre,
NÚMERO EXTRAORDINARI DE
LA CAMPANA DE GRACIA
DEDICAT
ALS MORTS
que han viscut y als que no'ns deixen viure
8 planes, atapaides d'il·lustració y text, 10 centims